НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 21 • год. CV • 12 ноември 2026 г. • цена 1 лев / 0.51€ www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

ИСТИНАТА ЗА ТРАКИЙСКИТЕ БЪЛГАРИ

ХРИСТО ТЕПАВИЧАРОВ

На стр. 2–3

ДЕНЯТ НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ – ПРАЗНИК НА БЪЛГАРСКИЯ ДУХ И РОДОЛЮБИЕ

Всяка година на 1 ноември България отбелязва един от най-светлите и значими празници в своя национален календар – Деня на народните будители. Това е ден, в който отдаваме почит на онези велики българи, които през вековете са съхранили народната памет, езика, вярата и културата ни. Те са хората, които със своето слово, знания, творчество и смелост са пробуждали българското национално съзнание и са вдъхвали надежда за по-добро бъдеще.

Народните будители са духовните водачи на нашия народ. Те са учители, книжовници, писатели, монаси, революционери и просветители, които са осъзнавали, че най-голямата сила на един народ се крие в неговия дух и в стремежа му към знание и свобода. Благодарение на тях българският народ успява да запази своята идентичност през тежките години на чуждо владичество и да продължи да гради своята история.

Денят на народните будители не е просто дата, отбелязана в календара. Той е символ на признателност, национална гордост и уважение към хората, които са посветили живота си на България.

Три години след подписване на Ньойския договор българското общество изпитва остра нужда от духовни стимули и ги намира в идеите, завещани от будителите.

През 1922 година по предложение на министъра на народното просвещение Стоян Омарчевски 1 ноември е обявен за празник на българските народни будители. Чрез него българите изразяват благодарността си към всички просветители и борци за национална свобода, които са допринесли за духовното израстване на нацията.

Изборът на датата не е случаен. На 1 ноември православната църква почита паметта на свети Йоан Рилски – небесния покровител на българския народ. Той е един от най-значимите духовни символи на България и пример за смирение, вяра и отдаденост.

По-късно, през 1945 г., празникът е отменен от официалния календар, но българите продължават да пазят паметта за своите будители. През 1992 г. Денят на народните будители отново е възстановен като официален празник. Това показва, че духовната памет на един народ не може да бъде заличена.

Когато говорим за народните будители, първото име, което трябва да спомена, е това на Паисий Хилендарски. Неговата книга „История славянобългарска“ събужда националното самочувствие на българите през Възраждането, а призивът „О, неразумни юроде, поради что се срамиш да се наречеш болгарин?“ остава едно от най-силните послания в българската история.

Софроний Врачански като последовател на Паисий, продължава делото му, преписва и разпространява „История славянобългарска“. Неговото произведение „Житие и страдания грешнаго Софрония“ е първата автобиографична книга в новата българска литература, с която Софроний допринася за развитието на българската книжнина и за разпространението на образованието сред народа.

Особено място сред будителите заема Неофит Рилски, наричан патриарх на българските учители. Той работи неуморно за развитието на българското образование, създава учебници и граматики и обучава поколения ученици. Неговото дело е изключително важно за утвърждаването на българския език.

В дългия списък от будители своето място имат и братя Миладинови, които събират и съхраняват български народни песни, обичаи и предания. Благодарение на тях е издадена книгата „Български народни песни“ – безценен труд, който съхранява богатството на народното творчество и показва колко дълбоки са корените на българската култура.

Сред големите просветители е и Петър Берон, автор на прочутия „Рибен буквар“, издаден през 1824 г. Тази книга поставя важна основа за развитието на светското образование в България. Тя съдържа знания по различни науки, полезни съвети и поучителни текстове, които помагат на децата да получат по-широки познания за света.

Важна роля в българското Възраждане има и Васил Априлов, който подкрепя създаването на модерно българско училище. През 1835 г. в Габрово е открито първото българско светско взаимно училище, което поставя началото на нов етап в развитието на образованието.

Будители са всички родолюбиви българи, които изковаха от словото най-мощното оръжие за духовно съграждане на следосвобожденска България, и ни завещаха стремежа към знание и безкористна служба в името на българския народ.

Будители са и героите, посветили живота си на освобождението на България като Георги Раковски, Васил Левски, Христо Ботев и още много велики българи, които остават завинаги в нашата история.

Будителите са личности с различен път и призвание, но ги обединява една обща цел – да служат на България. Те доказват, че човек може да промени съдбата на цял народ, когато притежава силна вяра, смелост и любов към родината.

През вековете България преминава през сериозни изпитания. В продължение на близо пет века българският народ живее под османска власт, по време на която успява да запази своя език, религия, традиции и културна идентичност. В това отношение ролята на народните будители е огромна. Те помагат на българите да осъзнаят, че имат обща история, език и култура, възстановяват връзката между миналото, настоящето и бъдещето. Благодарение на тях се развива българското образование, възникват читалища, създават се литературни и културни произведения. Техният труд подготвя почвата за националноосвободителните борби и за възстановяването на българската държавност.

Продължава на 7-а стр.

ВРЕМЕ ЗА АБОНАМЕНТ 2027 г.

Ако не сме ви разочаровали и вярвате, че „ТРАКИЯ“ е Вашият вестник, във всяка пощенска станция или в офисите на ДОБИ ПРЕС може да се абонирате.

Цената на 1 бр. е: 0.90€

Стойността на годишен абонамент за 24 бр. е: 21.60€

КАТАЛОЖНИЯТ НОМЕР НА В. „ТРАКИЯ“ Е 759.

Тракийската кауза заслужава Вашата подкрепа.

Два пъти в месеца очаквайте в. „ТРАКИЯ“

ИСТИНАТА ЗА ТРАКИЙСКИТЕ БЪЛГАРИ

ХРИСТО ТЕПАВИЧАРОВ

Писания и заявления по случай отбелязването на 115-годишнината от Илинденско-Преображенското въстание на Петрова нива през август 2018 г. за пореден път напомниха за кървящата от столетие рана, нанесена от турския ятаган върху достойнството, идентичността и безрезервната преданост към род и родина на тракийските българи.

Президентът Румен Радев, в прочувствената си реч припомни саможертвата на тракийските българи поели по пътя към свобода и достойнство, където, по думите на летописеца на въстанието Христо Силянов „едновременно действаха ножът, куршумът, огънят и бесилката“.

Президентът счете за уместно да информира всички заинтересовани от последиците на тези събития, че е поставил въпроса за компенсациите на тракийските бежанци и че ще продължи да изисква ясен отговор при всеки случай когато историческите факти се пренебрегват или се поставят под съмнение. Намерението е похвално, но разговорите за „компенсации“ на някакви „бежанци“, след 100 годишен грабеж и продължаващата варварска разходка на завоевателя по незасъхналата кръв и крещяща за възмездие памет на подложените на геноцид тракийски българи в Източна Тракия, меко казано няма нищо общо с пренебрегване на историческите факти. За престъпления срещу човечеството не само няма давност, но не може да има и прошка.

Да, историческите факти се пренебрегват, но трагичното от национална гледна точка в случая е, че за 99% от управляващите и кандидатите да управляват България, такъв въпрос не съществува поради пълното му непознаване. Изявлението на президента е не само повод, но и задължение за анализ на казаното, за припомняне на фактите и опит за оценка на възможните и необходими решения по този въпрос.

Какво имаме предвид?

След 100 години най-сетне е време да се осъзнае, че на тракийските българи, жертва на турския геноцид (ако има такива останали) и на техните наследници компенсации не се дължат. Компенсации се дължат за отнети по законен път или приемлив за съвременните цивилизационни нрави блага (къщи, имоти, земи, гори, движимо имущество, животни и т.н.), а не за престъпления срещу човечеството, каквито са геноцидът и етническото прочистване, извършено в Тракия.

Налага се обяснение на използваните термини и внасяне на яснота по статута на тракийските българи, жертва на турския геноцид. Те не са „тракийски бежанци“. За турските историци те дори не са бежанци, а изселници, емигранти! Дори във френския текст на протокола към договора за приятелство към Ангорските спогодби жертвите на турския геноцид са определени като „immigrant“ – имигрант, преселник, пришълец, статут, който свързва лицето със страната на новото местожителство, а не със страната, от която е прогонено с всички произтичащи от този факт последици. Бежанец е лице, което по своя инициатива или желание, доброволно или по принуда, напуска родното си място, за да запази живота си и този на близките си, установява се в друга държава, където му се предоставя статут на „бежанец“*. Оцелели след геноцида, Тракийските българи не са имигранти, а изгнаници* – бегълци, успели да спасят живота си чрез бягство от ятагана, поставен на врата им, поради липсва на какъвто и да е друг избор, освен смърт!

На тракийските българи и техните наследници се дължат отнетите от османските и турски власти имущества. Дори Женевската конвенция за бежанците не е предвидила решение на въпроса за правата на бежанците върху имотите, останали в държавата на произхода. Задължение на т.н. „велики сили“, които продължават да дължат справедливост на тракийските изгнаници, е било и понастоящем е да принудят Турция да върне отнетото и да компенсира унищоженото имущество в резултат на извършени престъпления срещу човечеството, каквото е геноцидът и да наложат, ако е необходимо със сила, връщането на правоимащите по родните им места. Това произтича от разпоредбата на чл. 1 на Конвенцията за преследване и наказване на престъплението геноцид, съгласно който държавите, страна по конвенцията, поемат задължението да „предотвратяват и наказват“ геноцида. Извършеният срещу стотици хиляди български тракийци геноцид не може да се компенсира с пари – мъртвите нямат нужда от пари, за да си платят сметката! Обстоятелството, че Турция отказва да се присъедини към Конвенцията за геноцида, не освобождава нейните управници от задължението да спазват нормите на обичайното международното право!

Компенсации се дължат, но не за да се откупят престъпниците, наредили, толерирали и извършили геноцида, а за пропуснатите ползи, за експлоатацията на ограбените в продължение на един век държавни, общински и частни български имоти.

Право на избор за начина на възмездяване на жертвите на геноцида има пострадалата страна, а не престъпникът! Тактиката на Турция по този въпрос в продължение на век, която продължава до днес, е да отказва разговори, да предлага всевъзможни несъстоятелни конструкции или решения, върху крайния резултат от които тя си запазва пълен контрол. Такава е и лансираната идея за „колективен иск“, по който страна да бъде българската държава в преговори с турската държава. Двустранни преговори между България и Турция са безсмислени, тъй като те са предварително обречени. Турция отрича извършените престъпления срещу човечеството.

При тези обстоятелства, предявяването на „колективен иск“, пред турски съд, без прието от двете страни ясно международно правно основание, би било несъстоятелно, а от процесуална гледна точка – неосъществимо. Съгласно международното право една държава не може да бъде страна по гражданско дело за компенсации за извършен от нейни граждани и институции геноцид, каквато в случая е Турция, срещу лица, придобили чуждо гражданство на основание етнически произход в резултат на извършено престъпление срещу човечеството – етническо прочистване в държавата на произход. Виновните за извършени престъпления срещу човечеството са наказателно отговорни, а за извършените деяния давност не тече. На жертвите и техните правоприемници се дължи възстановяване правото на собственост върху заграбените имоти по административен път и компенсация за причинените страдания и пропуснати ползи по съдебен път, както и признаване правото да се върнат по родните места на своите родители и прародители. По съществуването на тези основни права на право-имащите и задължения на извършителя на престъпления по силата на международното право няма място за спор.

Възстановяване на правото на собственост и ползване върху заграбените лични имоти на тракийските българи поставя въпроса и за възстановяване правото на собственост и ползване върху държавни и общински имоти, разположени на територията на обитаваните от тях села и градове и ползваните мери, пътища, гори, кариери от всички тях… Естествено е тези въпроси да бъдат обсъждани и решавани от представители на турската и на българската държава със съдействието на представители на великите сили в качеството на арбитър.

Единственото решение за тракийските българи е възстановяването на status quo ante ex tunc! Ако днес говорим за проблем с Тракийските българи, той е не в пренебрегване на „историческите факти“, а в тяхното превратно, недобросъвестно, тенденциозно, непоследователно, злоумишлено, необосновано от правна и историческа гледна точка тълкуване. Когато мислим и говорим за Източна или Одринска Тракия имаме предвид земята, разположена между Черно море на север и североизток, Бяло море на юг, Мраморно море на юг и югоизток, река Марица и Странджа планина на запад, с площ от 20,500 кв. км. Тракия – Одринска и Беломорска – е неотделима част от визията за българската държава в навечерието на Освобождението, включваща още Мизия и Македония. Що се отнася до историческата истина за тези земи, както България, така и Турция четат и тълкуват по различен начин фактите, причините и последиците за случилото се. Необходимо е, с помощта на държавите, играли и играещи решаваща роля в поддържане на мира и съблюдаването на международния ред и право в междудържавните отношения на Европейския континент, да се постигне общо приемливо разбиране на фактите досежно:Броят на пострадалите – избити и прогонени българи и местообитанието им; най-често споменаваната цифра е „наследници на 350,000 българи от Одринска и Беломорска Тракия“.

Според доц. Георги Митринов (Българското църковно-историческо наследство в Беломорието) основната част от българското християнско население, обитаващо Източна Тракия е било прогонено или избито от турските редовни наемнически военни формирования по време на Междусъюзническата война от 1913 г. Живеещото компактно българско население в Одринско, Лозенградско, Бабаескийско, Визенско, Малкотърновско, Кешанско, Еноско, Малгарско, Узункюприйско, Чорленско, Силиврийско, е избито, а близо 200 000 българи са прогонени от родните им места. Петко Каramитрев пише в дневника си: „В Тракия населението беше турско и българско – наполовина. Гърците бяха малко. Турските села бяха малки – по три четири къщи. Българските – от 200 до 500“…

Извършен ли е геноцид; има ли извършено престъпление срещу човечеството съгласно нормите на международното право?

Да, има. Източна Тракия е обезбългарена и прочистена със сила и убийства. Според член 2 на Конвенцията за преследване и наказване на престъплението геноцид от 1950 година под „геноцид" се разбира всяко едно от следните действия, извършено с цел да се унищожи, отчасти или изцяло, една национална, етническа, расова или религиозна група като такава:

а) убиване на членове на групата; б) причиняване на сериозни телесни или душевни повреди на членовете на групата;

в) умишлено налагане на групата условия за живот, целящи физическото й унищожаване изцяло или отчасти;

г) мерки за предотвратяване раждaнията на групата;

д) насилствено предаване на деца от групата на друга група.

В Източна Тракия турските власти извършват всяко едно горепосочените деяния срещу тракийските българи, обитаващи тези земи от хилядолетие – избиват ги, травмират успелите, прогонват оцелелите, заграбват имотите и унищожават имуществото им, за да ги лишат от възможност за препитание и от шанса да се завърнат по родните места, отнемат децата им. Тези престъпления срещу човечеството остават ненаказани повече от век! Въпросът е: трябва ли това да продължава? И до кога? Геноцидът е престъпление по общото международно право и изработването и приемането на Конвенция за предотвратяване и наказване на престъплението геноцид от Генералната Асамблея на ООН през 1948 г. , в сила от 12 януари 1951 г., единствено кодифицира действащите вече обичайни норми в тази област на правото.

Престъпления като геноцида, извършвани срещу тракийските българи и арменските обитатели на Тракия, в продължение на десетилетия от властите на Османската империя и на турската държава, са основната причина това престъпление да бъде квалифицирано и кодифицирано, като едно от най-тежките престъпления срещу човечеството.

Стореното е сторено, но няма престъпление без извършител, без престъпник. Кой извърши престъплението геноцид срещу тракийските българи? Поел ли е отговорност и в какво се изразява тя? Няма спор по преките извършители и отговорни за геноцида срещу тракийските българи. Това са редовната турска армия, башибозука на служба при турските султани и техните слуги, само-организиралите се орди за извършване на безпощадни убийства, издевателства и грабежи над друговерците под благосклонния поглед на управляващите правоверни служители на Аллаха. Това е онази част от ръководната върхушка в османската и турска държава, в различни исторически периоди в края на XIX до средата на XX век, която носи и основната отговорност на вдъхновители, подстрекатели и подбудители за прочистване на Тракия, избиване и прогонване на коренните й обитатели – българските тракийци. Имената им са известни, те носят наказателна отговорност, но не те, а държавата, която управляват и представляват носи цялата гражданска отговорност за нанесените вреди, за причинените страдания и заграбено имущество от жертвите на геноцида. И както няма давност за наказателно преследване на извършилите престъпления срещу човечеството, така няма давност и за търсенето на отговорност за причинените от тях вреди. Международното право не може да остане безсилно, а тези които са призвани да го прилагат и съблюдават, като гаранти на световния обществен договор, т.н. велики сили, не би трябвало да продължават да наблюдават с безразличие гаврата на престъпниците с жертвите!

Престъпления са се извършвали и продължават да се извършват и сега. Отново питаме – до кога това трябва да се търпи и да продължава?

По какво убийството на Джамал Кашоги в Саудитското консулство в Истанбул на 2 октомври 2018 г. се различава от геноцида срещу българските тракийци? И в двата случая имаме брутално и недопустимо нарушение на вътрешното и международно право от власти, чиято основна функция е да осигурят спазването на закона и реда и да гарантират живота и неприкосновеността на човешката личност. И в двата случая сме свидетели на унизително и нагло незачитане на човешкия живот от официални държавни власти. Но ако в случая с Кашоги говорим за убийство на едно лице, за криминално деяние, извършено по политически подбуди, различни от подбудите, които според Конвенцията за геноцида отличават престъплението „геноцид“, то в случая с тракийските българи сме изправени освен пред престъпление срещу човечеството и пред убийствено пренебрежение на морала между людете от началото на летоброенето. В случая, между турският варваризъм и саудитският канибализъм няма разлика. Те са синоними по планирания съзнателен престъпен замисъл, по бруталността и жестокостта, надхвърляща върховите „достижения“ на средновековната инквизиция, по пълното пренебрежение на цивилизованите норми на поведение между човешки същества, по безочливото неуважение на общественото мнение, по обидата, която тези изяви на жестокост и незачитане на човешкия живот, оставиха върху съвестта на цялото човечество.

Продължава на 3-а стр.

ИСТИНАТА ЗА...

Продължение от 2-а стр.

Същността и причините за възникването на българския тракийски въпрос и за не решаването му в продължение на почти век и половина от освобождението на част от България през 1878 г., налага да проследим правната рамка, в която той се проявява и да изследваме силите, които го моделираха така във времето, че да осуетят намирането на всякакво разумно решение.

С договорите слагащи край на руско-турската война и декретиращи освобождението на части от България през 1878 г., се създава независимо Княжество България, автономна провинция на Османската империя Източна Румелия, която просъществува до Съединението с Княжество България през 1885 г. Останалата част от Балканския полуостров, включваща Източна и Западна Тракия, цяла Македония и албанските земи, които остават част от Румелия до 1912 г., когато е провъзгласена първата албанска независима държава, остава в границите на Османската империя.

Паралелно с процеса на възстановяване на българската държава в резултата на руско-турската война с Берлинския конгрес от 1878 г., с разпадането на Османската империя започва и паралелен процес на вторично разграбване на българските земи, населени с коренно българско население, което продължава до Втората световна война. Тракийският проблем е част от този паралелен процес на заграбване на български земи след освобождението от явяващата се наследник на Османската империя турска държава, съсед на България. Част от този процес е заграбването на Поморавието и Западните покрайнини от Сърбия, на Беломорска Македония и Западна Тракия от Гърция и на Северна Добруджа от Румъния.

В борбата за обединение на българската нация, освобождението на Одринска Тракия исторически се свързва с освобождението на Македония, като по този начин на практика се блокира успеха и в двете направления. В приоритетите на българската външна политика е била винаги Македония, където срещу България се изправя плътно троен фронт от държави, макар и с различни интереси – Турция, Сърбия и Гърция, за сметка на тракийското направление, където се изправяме сами срещу Високата порта.

За съжаление в направлението Одринска Тракия, в продължение на век и половина, България не успява да противодейства на турския геноцид срещу тракийските българи и на обезбългаряването на тази изконна българска земя. Положителният резултата от Първата балканската война през 1912 г. бързо е проигран в Междусъюзническата и в периода до края на Първата световна война.

Причините за това състояние на нещата са две: ясната последователна, решителна и успешна турска политика в преследване и постигане на целта – обезбългаряването на Източна Тракия, промяна на етническия състав на населението и утвърждаване на турската светска и духовна власт в областта; втората причина е неспособността и престъпната абдикация на българската държава и нейните неграмотни управници от отговорността и задължението да се противопоставят на турската агресия и да защитят правата на тракийските българи, прокудени от родните им огнища.

Правната рамка, определяща и до днес дневния ред на българо-турските отношения е кодирана в т.н. Ангорски споразумения от 1925 г., наложени от Турция и узаконяващи обезбългаряването на Одринска Тракия.

В Договора за приятелско между България и Турция (Ангорски договор) от 18 октомври 1925 е записано, че договорът се сключва между двете държави от пълномощника на Председателя на Турската Република – Тевфик Кямил Бей, Държавен подсекретар на Министерството на външните работи в Ангора и от пълномощника на Царя на Българите – Симеон Радев, пълномощен министър на България във Вашингтон, говорещ отлично турски и френски, завършил френския султански лицей „Галатасарай“ в Цариград.

В Договора за приятелство, състоящ се от 5 члена, две разпоредби заслужават внимание, тъй като съдържат основанията за сключването му: съгласно член 2 двете страни се съгласяват да установят дипломатически отношения, събитие от което очевидно България е била заинтересована, изпаднала в пълна международна изолация след Ньой; съгласно член 5 към договора е приложен Протокол, съставляващ неразделна част от него. Всъщност в този протокол е записана истината за замисъла на Турция да подготви и предложи на българската страна тъй наречените Ангорски споразумения, превърнали се в измамата на века в българо-турските отношения чрез узаконяването на обезбългаряването на Източна Тракия. Съгласно член „В“ на Протокола недвижимите имоти на българите, изселили се от Тракия след 5/18 октомври 1912 г., т.е. след края на Първата балканска война, стават собственост на турската държава. Срещу собствеността на тези стотици хиляди избити и прогонени български тракийски изгнаници България не получава нищо. Отоманските и турски поданици, напускат доброволно България в периода 1912–1925 г., за да се установят в Турция, при гарантирано право да ликвидират или запазят имотите си в България. Изоставените в продължение на десетилетия имоти от изселилите се, които общо възлизат на около 200,000 декара, съгласно Ангорските спогодби, остават теоретично собственост на българската държава. Те включват и недвижимата собственост на онези десетки отомански поданици, жители на останалите в пределите на българската държава селища в района на Свиленградско, Малкотърновско и Царевско по силата на Цариградския мирен договор от 29 септември 1913 г., решили доброволно да се преселят в Турция. Но тъй като българската държава не отнема имотите на изселниците, нито прилага директно член „В“ от Протокола към Договора за приятелство по примера на турската държава, изселниците успяват да продадат по-голямата част от земите и имотите си.

Според стенографските дневници на 21 Народно събрание от 1926 г., които Тодор Тодоров (стр. 135 – Обезбългаряването на Одринска Тракия) внимателно проучва за своите изследвания, имотите на прогонените от Одринска Тракия българи, без право да се върнат по родните си места, възлизат на над 2,2 милиона декара, които турската държава секвестира след като избива и прогонва собствениците им, без да плати и стотинка.

Съдбата на Одринска Тракия е предрешена в Париж през 1922 г. когато лорд Кързън и граф Сфорца-Поанкаре, както пише Тодор Тодоров (стр. 113 „Обезбългаряването на Одринска Тракия“) решават да я подарят на Турция, срещу запазване на позициите си в района на проливите – Босфора и Дарданелите и окупацията на „освободените от турско владичество“ богат на петрол Мосул от Англия и стратегически желаната Сирия от Франция.

На жертвите на турския геноцид, българските тракийци, се дължи справедливост и възстановяване на жизнената среда в родните места на дедите и родителите им, което би било малка компенсация, доколкото такава е възможна, за униженията, за погазеното достойнство и лишенията на които са били подложени наследниците на избитите и прогонени българи. И не като поданици на своите палачи, а като свободни български граждани. Това е отговорност на днешните турски власти. И не само! Това е отговорност и на обединена Европа, която е длъжна да гарантира и осигури правата и интересите на своите български граждани от Източна Тракия!

Място за обсъждане на насрещни искания в преговорите с Турция, във формат съвместни комисии, за имотите на тракийските българи няма (стр. 148). Идеята е на Давутоглу, а целта е когато се тегли чертата да се окаже, че България продължава да дължи на Турция, а не обратно, след петвековното робство. В България няма турска земя, на която да живеят турци, които да са били лишени от имотите им. Ако на българска земя живеят лица с турско самосъзнание, те в България са чужденци, наследници на поробилите българските земи османлии, останали от епохата на робството и ако желанието им е да продължат да живеят като турци, мястото им е в Турция, а не в България! Турция в продължение на векове поробва чужди територии с живеещото на тях коренно население, етнически различно от турския етнос и затова им дължи не само извинение, но смирение и изкупление.

България днес е свободна и принадлежи на своя народ, на българите тракийци, на българите мизийци, на българите македонци. Една скромна програма за поставяне начало на решаване въпросите за имуществата на българските тракийски изгнаници, към днешна дата, би трябвало започне със следното:

Да се документират имената и имотите на наследниците на 300 000 прогонени тракийци, като се раздели дълга към избитите и безследно изчезналите от успелите да се доберат до България или други съседни земи. На наследниците на избитите се дължи не само компенсация за ограбеното имущество, както на всички останали, но и обезщетение за смъртта на техните близки. Става дума за 60,000 човешки живота, за които обезщетението, което дължи турската държава, защото геноцидът е извършен от редовна турска войска и башибозук по нареждане на турските власти, по най-консервативни изчисления възлиза на десетки милиарди евро.

Да се ликвидира законодателно двойното гражданство на граждани, имащи статут на граждани на двете държави и в бъдеще да не се допускат никакви изключения от това правило.

Да се преустанови незабавно изплащането на пенсии на турски граждани по силата на Споразумението между правителството на Република България и правителството на Република Турция за изплащане на български пенсии” („Споразумение”), подписано на 4.11.1998 год. Сумите, които понастоящем се превеждат в Турция по силата на това Споразумение да се внасят в специално създаден фонд „Тракийски изгнаници”;

Националното законодателство изисква ратификация от Народното събрание на спогодби, с които се поемат финансови задължения. Решение № 39/ 01.02.1999 г. на Министерския съвет, с което Министерският съвет е утвърдил Споразумението, е противоконституционно и нищожно, тъй като Министерският съвет не е компетентен да утвърждава подобен род международни договори.

Член 10 на Споразумението го превръща в безсрочно задължение на България към Турция, тъй като прекратяването на действието му е поставено в зависимост от едно бъдещо, несигурно събитие, което изцяло зависи от волята на Турция – „влизането в сила на Спогодба за социално осигуряване между двете страни“.

Да се възстанови именника на българските имена, като по отношение на новородените деца на български граждани, с турско-арабски имена, се прилага на реципрочни начала именна система, с български имена, огледална на системата, която турските власти прилагат по отношение на новородените в Турция лица от турски граждани.

Да се договори за Източна Тракия статут на автономна двувластна територия, населена от турски и български граждани, като по този начин се осигури и гарантира свободен и безпрепятствен достъп до Беломорския бряг и до световния океан през тракийските земи на български и турски граждани без дискриминация. В преговорите по тези въпроси да участват правоимащите наред с държавните представители на двете страни.

Едва тогава да се започнат преговори по осъществяване на изгодни за двете страни стратегически стопански обекти в района на границата. Да се преустанови незабавно обсъждането на въпроса за статута на турските граждани желаещи да възстановят българското си гражданство. В ликвидирането на двойното гражданство с Турция да не се допускат никакви изключения.

България да се противопостави на влизането на Турция в ЕС преди да се издължи за Тракийския геноцид.

Всички привилегии и договорености с турската държава, предоставящи й каквито и да е права върху управлението, стопанисването, възстановяването и експлоатацията на институциите на мюсюлманската общност в България да бъдат незабавно суспендирани. В България няма турско малцинство. Българските мюсюлмани не са турци.

Да се отправи искане до Турция да съобщи имената на убитите и прогонени българи, населявали и обработвали Източна Тракия към 1912 г., както и да предостави опис на секвестираните на основание Ангорския Протокол имоти.

Да се преустанови финансирането и дейността на турската политическа партия – ДПС, като се забранят партиите на етническа основа;

Да се изготви меморандум с исканията на наследниците на тракийските българи и основанията за това, който да се депозира в световните и Европейски институции по правата на човека (ООН, ЕС, Европейската организация за развитие и сътрудничество – Хелзинска структура, НАТО и т.н.);

Речник и обяснения под линия:

„Изгнаник“ – човек изгонен от родината си.

„Бежанец“ – член 1 от Конвенцията за статута на Бежанците (Женевска конвенция от 1951 г.) : Чл. 1. Определение на термина „бежанец“

А. За целите на тази конвенция терминът „бежанец“ се прилага към всяко лице, което:

1) е било считано за бежанец по силата на споразуменията от 12 май 1926 г. и 30 юни 1928 г. или по силата на конвенциите от 28 октомври 1933 г. и 10 февруари 1938 г., на протокола от 14 септември 1939 г. или на Устава на Международната организация за бежанците;

Решенията за непредоставяне правото да се считат за бежанци, приети от Международната организация за бежанците в периода на нейната дейност не са пречка за предоставяне на статута на бежанец на лица, които отговарят на условията на точка 2;

2) в резултат на събития, станали преди 1 януари 1951 г., и при основателни опасения от преследване по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политически убеждения, се намира извън страната, чийто гражданин то е, и не може да се ползва от закрилата на тази страна, или не желае да се ползва от такава закрила поради тези опасения; или, бидейки без гражданство и намирайки се извън страната на своето предишно обичайно местоживеене в резултат на подобни събития, не може да се завърне или, поради такива опасения, не желае да се завърне в нея.

В случаите, когато някое лице се явява гражданин на няколко страни, изразът „страната на неговото гражданство“ означава всяка една от страните, чийто гражданин е то, и такова лице не се счита лишено от закрилата на страната на неговото гражданство, ако без някаква действителна причина, произтичаща от основателни опасения, то не се обръща за закрила към една от страните, чийто гражданин се явява.

Източник: Нова зора

ТРАКИЙЦИ ПРАЗНУВАТ ДЕНЯ НА БУДИТЕЛИТЕ

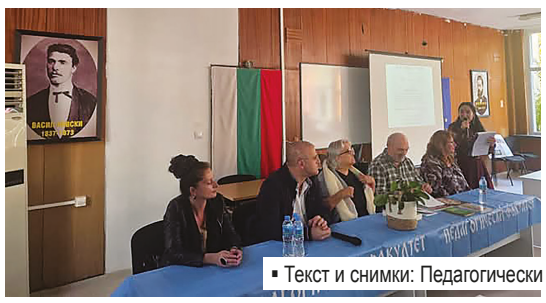
СТАРА ЗАГОРА

На 26 октомври 2026 г., в Педагогическия факултет на Тракийски университет се проведе семинар под надслов „Знай своя род и бъди!“

Събитието, посветено на 1 ноември – Денят на народните будители, бе уважено от зам.-ректора проф. д. н. Николай Цанков, декана на Педагогическия факултет доц. д-р Генчо Вълчев, зам.-декана доц. д-р Галена Терзиева, експерт в Регионално управление по образование – Стара Загора, д-р Пламена Неделчева, както и Цанко Атанасов – председател на Тракийско дружество „Одринска епопея“ – Стара Загора и Снежана Маринова – краевед и родоизследовател.

Специален гост на семинара беше г-н Здравчо Здравчев, потомък на редица видни български народни будители и исторически личности. Сред тях се нареждат Св. Софроний Врачански и неговият внук княз Алеко Богориди, Георги Мамарчев, Георги Раковски, Гаврил Кръстевич, Райна Княгиня, ген. Иван Дипчев, както и на изявени български духовници като Велишко-Струмишкия митрополит Димитър Дипчев Дамаскин, епископ Поликарп Патарски и др.

Срещата предизвика интереса и на преподаватели и студенти от Факултета. Заедно обсъдихме ролята на родовата памет и родолюбието на днешното поколение, за да помним, че да си будител не е само ехо от миналото, а жива отговорност, която всеки от нас носи тук, сега и предава на поколенията!

▪ Текст и снимки: Педагогически факултет при Тракийски университет – Стара Загора

КАЗАНЛЪК

С богата празнична програма Община Казанлък отдаде почит на българските просветители, книжовници и революционери и припомни значението на знанието, духовността и родолюбието.

Част от празничната програма беше презентацията „Будители народни“, представена в библиотека „Искра“, на която присъстваха и представители на местното тракийско дружество „Капитан Петко войвода“. Фолклорната група към дружеството поздрави служителите на библиотеката.

Презентацията даде възможност на жители и гости на града да продължат традицията на признателност към народните будители.

ХАСКОВО

ЙОРДАНКА ВЕЛЕВА –
ТД „ГЕОРГИ САПУНАРОВ“,
ГР. ХАСКОВО

Тракийско дружество „Георги Сапунаров“ и Народно читалище „Тракия 2008“ тържествено почетоха Деня на народните будители в Хасково. Всички присъстващи на крака изслушаха Химна на будителите, чиито текст и музика са дело на композитора Добри Христов през 1922 г., когато за първи път се чества този празник. Председателят на Тракийското дружество Кирил Сарджев в словото си при откриването подчерта, че българският национален дух е оцелял през вековете благодарение на всеотдайното дело на будителите, книжовниците и духовниците, които със словото и делото си съхраняват надеждите на народа ни, въпреки мрачните години на робство. Приветствие поднесе и секретарят на читалището Йорданка Велева.

Официални гости на събитието бяха областният управител на Хасково Тодор Иванов, народните представители Радослав Вълчев и Десислава Костова, подполк. Христо Василев – командир на учебния полигон „Корен“. Тодор Иванов се обърна към присъстващите с апел да пазим историческата памет за просветителите, които са съхранили нашия език, култура и идентичност и чието дело днес продължават съвременните будители – учители, поети, писатели. Именно те имат отговорната задача да предават на младите знанието и любовта към родината ни.

Продължава на 5-а стр.

В ЯМБОЛ БЕШЕ ПРЕДСТАВЕНА КНИГАТА НА ПРОФ. ИВАН КАНЕВ „БЪЛГАРИ ОТ ТРАКИЯ И ГЪРЦИ ОТ ЕГЕЯ – БЕЖАНЦИ В БЪЛГАРИЯ"

ЮЛИЯ ВЪРБАНОВА – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ТД „ТРАКИЯ", ГР. ЯМБОЛ

Проф. Иван Канев Стоянов е потомък на българи от Западна (Беломорска) Тракия. Роден е и е израснал в с. Малко Шарково, Ямболско. Има научни степени по паразитология и генетика. Работил е в Българската академия на науките и е бил член на Висшата атестационна комисия. По-късно заминава за Съединените американски щати, където е преподавател по паразитология и генетика в различни университети, и продължава да се занимава с научна дейност.

На 3 ноември в гр. Ямбол беше представена книгата на проф. Иван Канев „Българи от Тракия и гърци от Егея – бежанци в България". Промоцията беше посветена на Деня на народните будители, на 130-годишнината на организираното тракийско движение в България и на местното дружество в Ямбол, създадено през 1896 година.

Организатори на събитието бяха ТД „Тракия" и Научно-технически съюзи, гр. Ямбол. Водещ – Юлия Върбанова, председател на местното тракийско дружество.

„Българи от Тракия и гърци от Егея – бежанци в България" излиза от печат през септември т.г. Книгата представя три бежански вълни – на българи от Одринска Тракия през 1913 г., на българи от Беломорска Тракия – най-вече през 1924 г., както и на гърци от Егея, които в продължение на векове се заселват по черноморското крайбрежие и в градовете в Южна България, край реките Марица, Арда, Тунджа и техните притоци.

Тази книга е различна от всички предишни за бежанците от Тракия и Егея, пише авторът на гърба на книгата. Той изтъква поднасянето на „онази стара и важна информация за географията и историята на Тракия и Егея, която е била неудобна и „забравена". Друго отличително е откриването на нови и неизвестни досега данни и факти за българите и гърците, които са дошли в България от Тракия и Егея. Акцент е поставен върху произхода на българските села Манастир и Сачанли в Западна Тракия.

Според автора изследването му показва за първи път и примерен модел за съвместното съществуване и общуване на бежанци – българи, гърци и хора от други етноси. Книгата се фокусира върху съжителството на бежанци – българи от Източна (Одринска) и Западна (Беломорска) Тракия и на гърци от Егея, които са събрани заедно в село Малко Шарково (община Болярово, област Ямбол). За тях изданието представя списъци на родове и фамилии на българи, на гърци и на потомци от смесени българо-гръцки родове и семейства.

ЦЕРЕМОНИЯ ПО НАГРАЖДАВАНЕТО НА УЧЕНИЦИ, УЧАСТВАЛИ В КОНКУРС, ОРГАНИЗИРАН ОТ ФИЛИАЛА НА ТНИ В ГР. ВАРНА

СИМЕОН КУЛИШ – НАУЧЕН СЕКРЕТАР НА ТНИ, ФИЛИАЛ ГР. ВАРНА

На 22 октомври в Учебния музей към РИМ-Варна се състоя награждаването на учениците, участвали в ученическия конкурс за есе на тема: „От историята към бъдещето – 80 години Република България". Конкурсът, организиран от филиала на Тракийски научен институт във Варна с подкрепата на РИМ-Варна (отделите „Най-нова история" и „Нова история на Варна"), бе по повод 80-тата годишнина от обявяването на България за република през 1946 г.

Варненските ученици се състезаваха в две възрастови групи (V–VIII и IX–XII клас), като всеки един участник имаше право да избере между три поддтеми:

• Уроците на историята. Републиканският идеал преди и след 1946 г.;

• Републиката в постоянна трансформация: Българският път от 1946 до днес;

• Какво означава да сме днес република? Отговорността на модерния гражданин.

На церемонията по награждаването присъстваха и членовете на журито, водено от неговия председател д-р Златка Антова. Наградите връчи Симеон Кулиш – научният секретар на ТНИ-Варна.

Призови места завоюваха осмокласници от СУ „Гео Милев" – Варна, десетокласници от ПГТМД – Варна, и седмокласници от ЧСУ „Аз съм българче". Наградите бяха осигурени от филиала на ТНИ в морската столица и Учебния музей.

ТРАКИЙЦИ ПРАЗНУВАТ...

ХАСКОВО

Продължава от 4-а стр.

И понеже този ден е особено привлекателен за децата, те взеха дейно участие в концертната програма. Учениците от ОУ „Св. Климент Охридски" с директор Розалина Петкова, музикалната група „Сладурчета" с ръководител Симона Василева, езиковата гимназия „Проф. Асен Златаров" с директор Деян Янев, литературен клуб „Общество на живите поети" с преподавател Женета Матанова и малките танцьори от тракийския фолклорен танцов клуб „Пъстрица" с ръководител Иван Иванов направиха празника още по-емоционален с талантливите си изпълнения.

ТРАГЕДИЯТА НА ТРАКИЙСКИТЕ БЪЛГАРИ ПРЕЗ 1913 ГОДИНА

Откъс от изследване на проф. д-р Делчо Порязов

Продължение от миналия брой

Мисля, че посочените фактически данни и аргументи са повече от достатъчни, за да се окачествати изтребление на българите в Тракия в началото на миналия век като геноцид. Известно е как ще реагират турските власти на тези изводи, след като не искат да признаят дори арменския геноцид, осъществен пак от тях през 1915 г., две години по-късно след българския. Но време е турските обществено-политически и научни среди, след като искат да бъдат европейска държава, да приемат събитията, случили се в началото на XX век, такива каквито са и така както ги приема целият цивилизован свят. Иначе не само географски, но и духовно, в най-широкия смисъл на тази дума, ще продължават да си стоят в Азия.

▪ Останки на захвърлени пеленачета в Армаганската долина

В българската обществено-политическа и историческа литература гласовете, че в Тракия пред 1913 година е осъществен геноцид над тракийските българи, стават все по-многобройни и всеобхватни. Абстрахирам се от тези, които произлизат от политически среди, и имам предвид преди всичко научноизследователски кръгове от академични и университетски институции. Ще изброя най-открояващите се: проф. Георги Марков, проф. Божидар Димитров, проф. Стайко Трифонов, проф. Георги Янков, проф. Иван Филчев, проф. Петър Петров и още редица други. Към тях ще правя и изследователя Стоян Райчевски. Проф. Георги Марков по повод 90-годишнината от разорението на тракийските българи пише: „Днешното поклонение пред мъчениците на геноцида е общонационално. Онези, които не знаят що значи геноцид“, нека да отидат на Черни рид и Илиева нива, ако не могат да идат до Бяло море, за да извървят страшните пътища, осеяни с костите на жени, деца и старци. Стоян Райчевски написа специална книга и я оглави „Геноцидът на българите през XX век“. Макар тъкмо за нейното издаване да се отнася предупреждението, че думата геноцид не бива да служи за всекидневна употреба. Аз бих добавил – и за всяко трагично събитие.

И най-после в реда на тези мисли възниква логичният въпрос: Защо акад. Любомир Милетич в цялото си съчинение не е употребил нито един път думата „геноцид“, макар да е нарекъл чудовищните жестокости с много точни названия? Отговарям кратко: Това понятие тогава просто не е съществувало. То се появява по-късно – едва през третото десетилетие на миналото столетие. Смята се, че понятието геноцид е употребено за първи път от полския евреин Рафаел Ленкин, за да обозначи трагедията на арменския народ през 1915 година. По-късно това понятие придобива международен правов статут за тежки престъпления срещу човечеството, оформени от ООН като Конвенция за преследване и наказване на престъплението „геноцид”, приета през 1948 година. Оттогава това понятие се използва за обозначаване избиването на арменците, за холокоста над еврейския народ и в най-ново време за изтреблението на мюсюлманите в Босна и Херцеговина. За съжаление, както отбелязва Стоян Райчевски, „Никому не хрумва да спомене, че XX век, когато в целия цивилизован свят вътрешните и международните правни норми гарантират свободите и правата на народите, е белязан и с геноцида над българите“. Бих само уточнил – „тракийските българи“.

И тъй като историята е крайна съдница, а времето за размисъл и оценка близо столетие, струва ми се, че анализът на трагичните събития през 1913 г. ни дава основание да направим следните два извода:

1. След като в резултат на освободителната Балканска война цяла Тракия бе отвоювана с широк излаз на Бяло и Мраморно море, управляващите тогава България трябваше да направят всичко възможно, за да западат тази земя за българите. Но вместо това те изпратиха български войници да се бият със сърби и гърци за западни територии, които, макар и романтични за българската история, не са с толкова голямо обществено-политическо, икономическо и геополическо значение, колкото Тракия. Освен това линията Мидия-Енос като граница между Европа и турската империя щеше да означава изтласкване на Турция от Балканския полуостров и сбъдване идеите на големия английски парламентарен деец Гладстон – Турция да си гледа работите оттатък Босфора.

2. Управляващите България по време на трагичните събития през 1913 г. предадоха не само родни земи, отвоювани преди 800 години още от цар Калоян. Но те предадоха и собствения си народ. Цялото българско население в Тракия бе оставено в ръцете на варварски пълчища от башибозук и редовни войски без никаква защита. И турците по заповед на своето правителство запретнаха ръкави физически да унищожат това население. И го сториха. Останалите недоубити изгониха насилствено, а селищата им изгориха до основи.

И така Източна Тракия бе поробена отново, Западна Тракия опожарена и обезлюдена. Тракийското население поднесено като жертвен агнец на безумието на едно безотговорно правителство и на един безразсъден цар. Два гряха пред българския народ. И двата очакват историята да промълви окончателната им присъда.

▪ Тракийски бежанци

▪ Бежанци от Тракия на границата между България и Турция, 1913 г.

УПРАВИТЕЛНИЯТ СЪВЕТ НА ТРАКИЙСКИЯ НАУЧЕН ИНСТИТУТ (ТНИ),

на основание чл. 26 от ЗЮЛНЦ свиква Общо събрание на сдружението на 27 ноември 2026 г. от 9.30 ч. в Университета за национално и световно стопанство, Голяма конферентна зала, София, район „Студентски“, ул. „8-ми декември“ № 19 при следния дневен ред:

1. Отчет за дейността на Тракийския научен институт за 2026 г.
2. Приемане на план-програма за дейността на ТНИ за 2027 г.
3. Приемане на нови и освобождаване на стари членове на ТНИ.
4. Разни.

При липса на кворум на основание чл. 27 от ЗЮЛНЦ събранието се отлага с един час и ще се проведе на същото място и при същия дневен ред, независимо от броя на явилите се членове.

ДЕНЯТ НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ...

Продължение от 1-а стр.

Ние, българите сме наследници на велико историческо и културно минало и имаме отговорността да го съхраним. Не е достатъчно само да знаем имената на будителите и да ги споменаваме на празници. Трябва да следваме техния пример – да се образоваме, да проявяваме отговорност и да допринасяме за развитието на обществото.

Денят на народните будители ни напомня, че един народ е силен не само със своята територия, икономика и армия, но и със своето образование, култура и духовност. Истинското богатство на България са хората, които милеят за нея, пазят традициите и работят за нейното бъдеще. Страната ни има нужда от будни граждани – хора, които не са безразлични към случващото се около тях, отстояват истината, ценят знанието, съхраняват българския език, култура и национално достойнство.

Денят на народните будители е празник на паметта, знанието, духовността и националната гордост. Той ни връща към корените ни и ни напомня за великите личности, които са посветили живота си на България. Техните дела са доказателство, че дори в най-трудните времена човек може да запази надеждата и да вдъхнови цял един народ.

Наш дълг е да помним миналото, да ценим настоящето и да градим бъдещето с разум, знания и родолюбие. Защото будителството не принадлежи само на миналото – то е необходимо във всяко време.

СЪЮЗ НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ

1000 София
ул. "Стефан Караджа" № 7А
e-mail: stdb_sofia@abv.bg
тел.: +359 2 987 48 96; тел./факс: +359 2 987 57 53

ДО
ПРОФ. ГЕОРГИ ЯНКОВ
ЧЛЕН НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ НА СТДБ

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

УВАЖАЕМИ ПРОФЕСОР ЯНКОВ,

По повод Вашия 80-годишен юбилей приемете най-сърдечните поздравления от името на СТДБ и на ТНИ за съществения Ви научен, преподавателски и обществен принос към българската академична и публична среда. Осем десетилетия са забележителен житейски път, но още по-значими са следите, които човек оставя след себе си. Жизнената и професионалната Ви съдба е белязана с ярки постижения в науката и университетското образование, с признанието и обичта на поколения Ваши студенти и колеги и с последователната Ви гражданска активност. Като основател и създател на катедрата по политология в УНСС – член на Европейския консорциум за политически изследвания, Вие имате безспорен принос за утвърждаването на политологията като самостоятелна академична дисциплина в България. В това отношение особено ценен е трудът Ви „Политологичната мисъл от древността до наши дни“, впечатляващ с мащабността си и с широкия исторически и философски хоризонт, с проследяване на развитието на политическите идеи и концепции през вековете и представянето на политическата мисъл не просто като съвкупност от теории, а като отражение на вечния стремеж на човека към свобода и справедливо обществено устройство. Удостояването Ви със званието „Почетен професор на УНСС“ е логично и заслужено признание за цялостния Ви научен и преподавателски принос. То е и висока оценка за професионалната Ви биография като достоен пример за единство между наука, образование и гражданска позиция. В този смисъл за нас, общността на наследниците на тракийските бежанци, Вашият юбилей има и особено емоционално значение. През годините като член на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България и активен сътрудник на Тракийския научен институт неотклонно сте свързвали своя авторитет, знания и обществена позиция с тракийската кауза и с усилията за съхраняване на националната памет и достойнство – една последователна ангажираност към утвърждаването на историческата истина за участта на тракийските българи като нравствено послание към поколенията. Тази съпричастност е особено скъпа за нас, защото идва от човек с висок обществен и академичен морал, с голямо сърце и чувствителност към съдбата на нашия народ.

Пожелаваме Ви от сърце здраве, бодрост и духовни сили! Нека годините напред бъдат изпълнени с удовлетворение от постигнатото, с нови идеи и възможности да бъдете все така полезен на науката, на обществото и на нашето общо дело. Нека натрупаните знания и опит продължават да бъдат източник на вдъхновение, а Вашият принос към българската наука и тракийското движение да бъде високо ценен и помнен от идните поколения и признателността им да бъде сред най-високите Ви награди!

Честит 80-годишен юбилей, скъпи професоре!

С УВАЖЕНИЕ И ПРИЗНАТЕЛНОСТ,
КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТДБ

ЧЛ.-КОР.ПРОФ. ВАСИЛ ПРОДАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ТНИ

ЗАСЛУЖЕНО ПРИЗНАНИЕ

Композиторът Хайгашод Агасян – член на ВК на СТДБ, е носител на приза „Златна монета Култура“. Наградата се присъжда от Съвета на европейската научна и културна общност и Клуба на българския културен и научен елит и му бе връчена от поетесата и член на УС на СБП Анжела Димчева на тържествена церемония в Столичната библиотека на 29 октомври. Сред наградените бе и поетът Недялко Йорданов.

До
Членове и симпатизанти на
Тракийската организация и ТНИ

Относно: Абонаментна кампания
за в. „Тракия“ за 2027 г.

Уважаеми колеги,
Скъпи тракийци,

Започна абонаментната кампания за 2027 г. Абонаментът може да бъде извършен в най-близкия пощенски клон, на **„Български пощи“**, както и във фирма **„ДОБИ ПРЕС“**. **Каталожният номер на вестник „Тракия“ е 759. Стойността на годишен абонамент за 24 броя е 21.60 евро.**

Обръщам се към ръководствата на дружествата, членовете на Върховния комитет и на ТНИ да направят своя личен абонамент, но и да проявят алтруизъм като абонират за вестника тракийски дружества, училищни и градски библиотеки, както и възрастни тракийци, нуждаещи се от подкрепа.

Създаден от нашите предци в далечната 1921 г., днес в. „Тракия“ е единствената трибуна със сериозни исторически и актуални публикации, която целогодишно отразява събитията, свързани с тракийската кауза, мероприятията, организирани на национално и регионално ниво. На всички нас се пада отговорността да съхраним вестника, защото съдбата на тракийци е част от съдбата на България, към която нямаме право да сме безучастни.

Едногодишният абонамент е най-сигурният начин, вестник „Тракия“ да достигне до своите членове, до държавни и общински институции и библиотеки, и да участва в борбата за тракийската кауза.

С уважение,
д-р В. Иванова
Гл. редактор на в. „Тракия“

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7А, тел.: 02/987 48 96

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Върховният комитет
Редакционна колегия: Главен редактор д-р Ваня ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, акад. Иван ГРАНИТСКИ, Искра ЧЕРНЕВА, д-р Динко СТРАНСКИ, Хубен СТЕФАНОВ; Тодор КОРУЕВ Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)
IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC:STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Димитринка СМОЛЕВА (София) 0886 746 044; Христо ХРИСТОВ (Варна) Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) 076/60 13 67; Радостина ПРАМАТАРОВА (Средец); Стефан МИЛЕВ (Маджарово); Веска ЛАМБОВА (Шумен) 0877 71 85 03; Светла ЧЕРНОГОРОВА (Сливен); Донка ДИМОВА (Карнобат) Златка МИХАЙЛОВА и Анета ГЕОРГИЕВА (Хасково) 0894 044 420; Мария ИВАНОВА (Ямбол) Светлана ПЕЕВА и Валя ГЕОРГИЕВА (Поморие); Недка ОНОВА (Крумовград).

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака).

ПАТРИАРХ ДАНИИЛ Е ПОД СМАЗВАЩ НАТИСК И ШАНТАЖ С РАЗКОЛ, НУЖДАЕ СЕ ОТ МОЛИТВА, А НЕ ОТ ОСЪЖДАНЕ

МИТРОПОЛИТ ЛУКА ЗАПОРОЖКИ И МЕЛИТОПОЛСКИ, ТЕЛЕГРАМ

През октомври 2026 г. посещението на Константинополския патриарх Вартоломей (17–19 октомври 2026 г.) стана повод за организирането на петиция и отворено писмо, подготвени от духовници и миряни до патриарх Даниил и Светия синод на Българската православна църква (БПЦ). Участниците настояваха Светият синод да оттегли поканата си към Вартоломей и да не допуска той да предстоятелства литургията на 19 октомври 2026 г. в Рилския манастир.

***Мотивите на недоволството** са свързани с обвинения срещу патриарх Вартоломей в „икуменически и синкретични догматични отстъпления“ (диалог и отношения с Ватикана); неканонично легитимиране на църковния разкол в Украйна, което според подписалите противоречи на официално становище на Светия синод на БПЦ от 2016 г. и на редица свещени канони (45-о и 46-о Апостолски правила, 15-о правило на Двукратния събор).*

Въпреки недоволството и организираната подписка, Вартоломей бе посрещнат тържествено на 17 октомври 2026 година в София от българския патриарх Даниил и митрополити от Светия синод. Пред сградата на Синодалната палата се събраха и граждани на протест срещу визитата му, но посещението и съслуженията се състояха по предвидената програма.

В неделната си проповед на 11 октомври о. Пимен, игумен на Германския манастир „Св. Йоан Рилски“ (който е метох на Зографската атонска св. обител), коментира актуалната тема за подписката срещу гостуването на патриарх Вартоломей у нас. В проповедта си отецът изразява загриженост за неразумната активност на някои български християни. Той припомни, че голяма част от сегашните протестиращи са приели с възторг избора на патриарх Даниил, смятайки го за Божи знак. Но сега, с участието си в тази подписка, се обръщат срещу предстоятеля на БПЦ и дори намекват, че той се е отрекъл от вярата си, заблудил се е, а те по-добре от него знаят какво е православна вяра, отбеляза о. Пимен. Това са действия на неразумни хора и зилоти, които подвеждат неукрепналите във вярата и всяват смут, каза игуменът на Германския манастир.

Възникналата ситуация коментира и митрополит Лука Запорожки, чиито текст публикуваме.

С болка в сърцето наблюдавам как значителна част от ревнителите на каноничното православие и доскорошни горещи поддръжници на българския патриарх Даниил днес се нахвърлиха върху него с вълна от остра критика и директни обвинения в предателство. Причина за това дълбоко разочарование стана принудителното сближаване на Българската православна църква с Фенер, като една от най-болезнените точки се оказа неотдавнашното съслужение на предстоятеля на БПЦ с Константинополския патриарх Вартоломей в Рилския манастир. Както е известно, то беше помрачено от споменаването на главата на украинската разколническа структура „ПЦУ“ Епифаний Думенко. Емоционалната реакция на вярващите към този акт, както и към непосредственото тясно взаимодействие с патриарх Вартоломей, който целенасочено води православния свят към нова уния с Рим, е напълно разбираема, очаквана и обяснима. На фона на праведното негодувание и горчивината на момента обаче е необходимо да си зададем главния духовен въпрос – може ли и редно ли е да осъждаме патриарх Даниил бързо и безапелационно?

Ако оставим емоциите настрана и се обърнем към сухия език на фактите, ситуацията започва да изглежда по друг начин. На всички е добре известно, че в продължение на много години бъдещият първойерарх последователно и безкомпромисно се обявяваше против легализирането и признаването на „ПЦУ“. Тази позиция остана непроменена. Българската църква и до днес официално не е признала украинските разколници. Това е неоспорим факт, който убедително свидетелства в полза на патриарх Даниил. Нещо повече, не бива да забравяме, че той е достоен пастир, който с целия си досегашен живот и трудове многократно е доказвал верността си към църковните канони и вероучителните истини на православието.

Днешната критика често подминава осъзнаването на мащабите на онзи неимоверен и смазващ натиск, под който предстоятелят на БПЦ се оказа още от първите дни на своето патриаршество. Трудно е дори да се изброи всичко, което вече му се наложи да изтърпи по този нелек път. Става дума за директни заплахи, мощни информационни атаки и клеветнически кампании в медиите, както и за задкулисни интриги, довели до формирането на мнозинство в Синода, на което по устав той е длъжен да се подчинява и което принуждава патриарха да предприема мерки, предизвикващи възмущение сред вярващите. Нещо повече, главен инструмент за „извиване на ръцете“ стана откровеният шантаж с вътрешен разкол в самата Българска православна църква. Това е изключително сурова реалност, в която предстоятелят на БПЦ от дълго време е принуден да съществува и да взема решения. И трябва да се каже открито – именно поради тези извънредни обстоятелства малцина имат моралното право да го съдят безусловно и безапелационно.

По мое дълбоко убеждение, винаги трябва да помним, че патриархът не е бездушен механизъм, а жив човек от плът и кръв, за когото е неимоверно тежко да носи огромния товар от задължения, отговорности и задачи пред своето паство. И още повече – да носи този кръст на практика в пълна самота, в условията на силен натиск и недостиг на верни съюзници.

Безусловно, намирайки се под такова изпитание и опитвайки се да предпази кораба на Църквата от крушение, е изключително трудно човек да не допусне редица спорни, принудителни или болезнени решения.

При все това не бива да се пренебрегва главното – днес предстоятелят на Българската църква води изключително тежка и неравна борба. И без реална опора, без необходимата подкрепа от страна на църковния народ, е невероятно трудно да удържи позициите си в нея. Именно затова за православните вярващи сега настъпва момент на съдбоносен духовен избор. Първойерархът се нуждае от молитвена и морална помощ. От православна гледна точка е много по-правилно, вместо да се поддаваме на емоциите и да изоставяме своя патриарх за радост на враговете му още след първите тежки изпитания, да се сплотим и да го обградим с усилена молитвена подкрепа, помагайки на своя архипастир да устои под ударите както на външните опоненти, така и на яростните недоброжелатели в редиците на епископата на БПЦ.